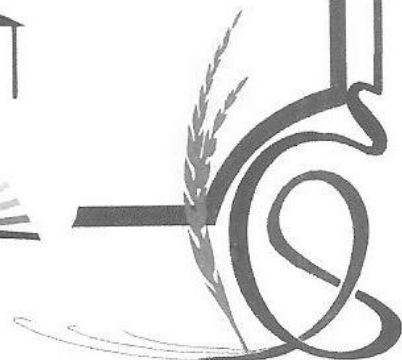
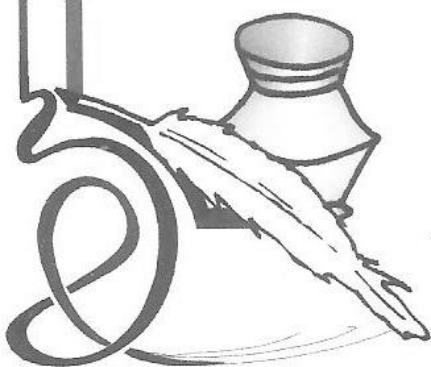

Ніжинський державний університет
Імені Миколи Гоголя

**ПРОБЛЕМИ
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

Випуск 9

Ніжин
2015

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя

ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Збірник науково-методичних статей

Випуск 9

Ніжин
2015

УДК 78(082)
ББК 85.31я43
П78

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 2 від 30.10.2014 р.

Рецензенти:

Щолокова О. П. – професор Національного університету імені М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук;
Коваль О. В. – доцент Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, кандидат педагогічних наук

1178 **Проблеми** мистецької освіти : збірник науково-методичних статей / відп. ред. О. Я. Ростовський. – Вип. 9. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – 259 с.

Збірник склали науково-методичні статті викладачів, студентів та аспірантів факультету культури і мистецтв.

Висвітлюються актуальні питання мистецької освіти: методологічні проблеми формування особистості засобами музичного мистецтва, мистецтвознавчі аспекти професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін, проблеми мистецтвознавства та виконавського мистецтва.

УДК 78(082)
ББК 85.31я43

© О. Я. Ростовський, відповідальний редактор, 2015
© НДУ ім. М. Гоголя, 2015

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

<i>Ростовський О.Я.</i> Природа музичного мистецтва як гуманізуючий чинник музичної освіти	5
<i>Вергунова В.С.</i> До проблеми формування досвіду ціннісного ставлення до музичного мистецтва	14
<i>Дворник Ю.Ф.</i> Методологічні основи творчої педагогічної діяльності вчителя	19
<i>Ростовська Ю.О.</i> Педагогічні переконання вчителя хореографії: теоретико-методологічні аспекти	25
<i>Гусейнова Л.В.</i> Науково-методичні та практичні аспекти формування готовності до інструментально-виконавської діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва	35
<i>Яміна Я. О.</i> До сутності поняття "духовна культура особистості"	43
<i>Семененко І.М.</i> Феномен музичного мислення та методичні основи його розвитку	48
<i>Топчій Б.А.</i> Співдружність різних видів мистецтва як естетичний феномен	54
<i>Дестяр В.О.</i> Організаційно-педагогічні умови формування естетичної культури особистості засобами музичної субкультури	64

РОЗДІЛ II

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

<i>Мишедченко В.В.</i> Актуальні проблеми удосконалення дидактичної моделі професійної підготовки вчителя	70
<i>Спіліоті О.В.</i> Діагностика стану сформованості музично-інтонаційного мислення майбутніх учителів музики	77
<i>Хоменко З.В.</i> Вокально-хорова робота вчителя музики	88
<i>Курсон В.М.</i> До питання вокальної підготовки майбутнього вчителя музики	94
<i>Остапенко Н.І.</i> Специфіка методичної підготовки майбутніх учителів музики у вищих педагогічних закладах освіти	99
<i>Слишко С.А.</i> Забезпечення студентів знаннями у процесі інструментально-виконавської підготовки	103
<i>Ватрак М.Г.</i> Формування музично-естетичних орієнтацій майбутніх учителів музики засобами хорового мистецтва	109
<i>Пархоменко О.М.</i> Структура і зміст балетмейстерських умінь педагогів-хореографів	112
<i>Матаєвско С.І.</i> Контроль та оцінювання знань студентів спеціальності "Дошкільна освіта" з дисципліни "Художня праця та основи дизайну"	115
<i>Долматова М.П.</i> Підготовка студентів педагогічних університетів до естетичного виховання учнів	122

РОЗДІЛ III

МЕТОДИКА ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ ШКОЛЯРІВ

<i>Ростовська І.О.</i> Теоретичні основи формування мотивації учіння музичному мистецтву	128
<i>Кабриль К.В., Старовойт О.О.</i> Наукові підходи до проблеми формування ціннісних орієнтацій учнів мистецьких шкіл	140
<i>Раструба Т.В.</i> Зміст, шляхи, форми та методи особистісно-орієнтованого музичного навчання та виховання дітей шкільного віку	146
<i>Коваль О.В.</i> Педагогічні аспекти розвитку музичності учнів молодших класів	150
<i>Біла Н.І., Штурман Н.О.</i> Ансамблеве музикування: особливості організації	155
<i>Юдін А.А.</i> Пісенно-хорове виконавство як шлях духовного збагачення дитини	162
<i>Сікорська С.О.</i> Музично-просвітницька діяльність М.В.Лисенка, М.Д.Леонтовича та К.Г.Стеценка	167
<i>Тереженко Т.А.</i> До питання про взаємодію школи та сім'ї в музичному розвитку дитини	173

РОЗДІЛ IV

ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА ТА ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА

<i>Сірякова Г.В.</i> Тенденції розвитку сучасного хореографічного мистецтва	178
<i>Кафтанова С.В.</i> Сторінки української оперної шевченкіани	183
<i>Павленко О.М.</i> Особливості музично-виразальної системи джазового мистецтва	190
<i>Полянський В.В.</i> До сутності поняття "баян"	196
<i>Хоменко З.В., Довгаль С.О.</i> Формування та розвиток жанрів духовної музики	205
<i>Кальна Н.О.</i> Еволюція жанру етюд: ретроспективний аналіз	209
<i>Ваніна І.Є.</i> Концертмейстерська практика русских композиторів XIX – початку XX століть	215
<i>Дорохіна Л.О.</i> Особливості формування індивідуальної диригентської техніки	223
<i>Хоменко А.Б.</i> Основні вимоги до навчально-художнього репертуару в класі постановки голосу на факультеті культури і мистецтв	227
<i>Крутько Н.В., Довгаль С.О.</i> Методичні проблеми естрадного вокального навчання	232
<i>Кіриоз Т.Н.</i> Шлях до професійної майстерності	236
<i>Хацько Л.Г.</i> Робота над віртуозним твором у класі фортепіано	240
<i>Максименко В.І.</i> Методичні аспекти викладання віртуозних рухів	245
<i>Ляшенко Т.В.</i> Вплив Імператорського російського музичного товариства на організацію музичної освіти Чернігівщини	253

РОЗДІЛ I

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 371.036

ПРИРОДА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ЯК ГУМАНІЗУЮЧИЙ ЧИННИК МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

Ростовський О. Я.

У статті крізь призму природи музичного мистецтва аналізуються теоретико-методологічні аспекти гуманізації музичної освіти. Наголошується, що гуманізація музичного навчання, виховання і розвитку має бути провідним критерієм їх успішності, а формування особистості учня – основою музичної освіти.

Музика – це духовне багатство суспільства. Її сприймання, як і творення й виконання, є неодмінною умовою існування суспільства, його розвитку, соціально значущого впливу цього виду мистецтва на людину. Завдяки сучасним засобам масових комунікацій музика стала звуковою атмосферою, яка оточує людину, відкрила широкі можливості для насолоди шедеврами музичного мистецтва. Вона посилює вплив на людину творів інших видів мистецтва, входячи з ними у взаємодію, супроводжує людину у багатьох сферах практичної діяльності й дозвілля.

Стала аксіомою думка про те, що музика робить людину розумнішою і сильнішою, добрішою і щасливішою. Розумнішою і сильнішою – збагачуючи її осмисленим і концентрованим емоційним досвідом, спонукаючи до роздумів про сутність життя і себе в ньому; добрішою – допомагаючи досягнути красу людських вчинків, проникнутися духом гуманістичного ставлення до життя; щасливішою – приносячи їй особливу радість, духовне піднесення, естетичну насолоду, що ґрунтуються на набутті людиною особливого знання про світ і про себе. За допомогою музики людина безмежно розширює свій внутрішній досвід, прилучаючись до досвіду багатьох поколінь. І в цьому, насамперед, полягає життєва цінність музичного мистецтва.

Зростання інтересу до питань музичної освіти пояснюється не тільки об'єктивними чинниками, про які йшлося, а й увагою сучасної науки до проблем особистості. Які глибинні закономірності досягнення людиною художнього світу

Пісенно-хорове виконавство, як шлях

духовного збагачення дитини

Музика-один із могутніх засобів спілкування і згуртування людей у переживанні прекрасного, утвердженні ідеалів епохи, формуванні відносин людини до суспільства, в осмисленні дійсності. Відображаючи дійсність у звукових образах, музика розкриває внутрішній світ людини, все багатство її думок і почуттів.

Серед усіх різноманітних форм музичного виховання дітей чи не найвагоміше місце належить пісенно-хоровому співу. Його колективний характер, широка доступність, масовість роблять цей вид діяльності найбільш ефективним засобом залучення особистості до цінностей музичної культури. Доступність же зумовлюється тим, що голосовий апарат („інструмент“) дається дитині від народження і вдосконалюється разом з її ростом і розвитком. Виховання співочих навичок є одночасно і вихованням людських почуттів та емоцій.

Музично - естетичне виховання являє собою процес реалізації виховної функції музики в цілях формування гармонійно розвинутої особистості, її активної естетичної позиції. Історичний досвід музично-естетичного виховання красномовно свідчить про те, що виховна спрямованість залучення до мистецтва була, як правило, однією з центральних педагогічних проблем.

Оскільки в основі музично-естетичного виховання лежить реалізація виховної функції музики, то буде доцільним коротко розглянути найважливіші аспекти її проявлення.

Першим важливим напрямком є місце музики в житті суспільства. Одна з основних особливостей музичного мистецтва як форми суспільної свідомості полягає в акумулюванні історичного досвіду суспільних відносин у своєрідній емоційно - звуковій формі.

Твір, який звучить, відтворюючи суттєві сторони людського відношення до

навколишнього світу, іншим людям служить унікальним "дидактичним" матеріалом. В процесі слухання музики, а тим більше музично-виконавської діяльності мистецтво складними шляхами "вчить" дитину людяності, дитина "відповідає" музиці мовою своїх почуттів, наділяючи її своїми "особистісними смислами"(термін А. Леонтьєва), які відображають результат індивідуального "присвоєння" дитиною соціально історичного музичного досвіду.

Специфіка музики перекликається з багатьма психічними особливостями школяра, які проявляються в різні вікові періоди, тоді як підвищена емоційна, чутлива активність, конкретність і максималізм в особистісних проявленнях, прагнення до самостійного освоєння мистецтва, до самовираження в доступній формі і та ін.

Другий важливий аспект проявлення виховної функції музики пов'язаний з її моральною спрямованістю. Ефект морального впливу починається з синхронізації людської свідомості і внутрішньо смислового змісту музики Свідченням тому може бути будь-яке емоційно позитивне сприйняття музики.

Музика викликає "настроювання" психіки людини на відображенні нею емоції. При цьому об'єктивною основою сприйняття музики є зміст. Впливаючи через почуття, зміст музичного твору впливає на весь духовний світ людини. Однак, результат цього впливу, як правило, дуже своєрідний. В процесі сприйняття музика сама терпить зміни, що обумовлюється рядом факторів:

- 1) відповідністю потребам особистості;
- 2) залежністю від міри активності та ініціативи особистості в процесі сприйняття;
- 3) відсутністю у слухача упередження до конкретного музичного матеріалу;
- 4) "співзвучністю" музики динамічному емоційному стану людини в момент слухання;
- 5) взаємозв'язком сприйняття нового музичного матеріалу з попереднім досвідом

та ін.

Ефект морального впливу заключається не стільки у відображенні музичного змісту свідомістю, стільки в особистісно-оціночній реакції людини на сприйняте. Іншими словами, моральний вплив музики здійснюється при співвідношенні музичного змісту з особистим духовним орієнтиром. Основою такого співвідношення стає потреба-інтуїтивна або усвідомлена -у сприйнятті музики, в залученні до неї значної та емоційно привабливої частини духовного досвіду людини.

До найважливіших умов морального впливу музики на людину слід віднести:
а) виникнення позитивних емоцій;

б) практична діяльність (виконання, творення музики), або потреба в ній у майбутньому.

Практичний аспект морального впливу музики на людину пов'язаний із специфікою музичного мистецтва. З іншого боку, практична музично - естетична діяльність (виконання, написання музики) сприяє підвищенню ефективності її морально-виховного впливу на людську свідомість.

Практична діяльність не тільки сприяє реалізації морально-виховного потенціалу музики, але й служить доказом особистісного "присвоєння" її духовного змісту людиною. Практична діяльність дозволяє також судити про моральний розвиток особистості в процесі залучення до духовного досвіду людства, що заключається в музичному мистецтві.

Вплив музики на формування та зміни людської свідомості було помічено і активно використовувалось в педагогічних цілях у всі художньо-історичні епохи. Це визначило головне соціальне призначення музики, в значній мірі обумовило реалізацію її виховної функції: музичне мистецтво на всіх етапах розвитку людського суспільства було і залишається дієвим засобом формування соціально визначених рис особистості.

Будучи специфічною формою суспільної свідомості, музичне мистецтво відображає його суттєві сторони, що визначаються усім способом суспільного життя. Більш того, будучи породженням людської свідомості, що відтворює суспільне буття, музика впливає на формування цілісної суспільної системи на кожному з етапів розвитку людства. Вона здійснює суттєвий вплив на все життя суспільства, його моральні, світоглядні, соціальні установки, виступає своєрідним показником стану усієї системи суспільних відносин в кожному конкретний історичний період.

Отже, завдяки своїй специфіці, музика справляє сильний морально-виховний вплив, формуючи чуттєво-емоційну сферу людини, її духовний світ в цілому. Моральна спрямованість музики обумовлює її вплив на формування соціально визначеного типу особистості

Своєрідність особистості, що стоїть у центрі навчально-виховного процесу школи, по сучасних вимогах полягає в гармонійному чуттєво інтелектуальному розвитку, духовному збагаченні шляхом засвоєння різноманітних знань, умінь і навичок. Це вимагає поглиблення змісту, форм і методів роботи з дітьми, в тому числі на уроках мистецтва, а також в процесі різноманітних занять у позаурочний час.

Багатоманітні завдання музично-естетичного виховання продиктовані цілями гармонійного розвитку і збагачення духовного світу учнів, розвитку їх творчих здібностей. Ці важливі завдання мають величезне загально педагогічне значення.

Основними видами музично-естетичної діяльності є слухання, виконання і написання музики (творчі завдання). Названі види діяльності являють собою логічний ряд, особливість якого заключається в послідовному ускладненні: від більш простого і доступного виду діяльності-слухання, через виконання композиторського твору до самостійної творчої музично-естетичної діяльності.

Рівень музично-естетичної вихованості, музичної культури закладається в

загальноосвітній школі і залежить безпосередньо від того, чи зуміє вчитель музики реалізувати виховні можливості музичного мистецтва, прилучити дітей до нього, використовуючи при цьому весь арсенал педагогічних знань, умінь і навичок.

Могутній, естетико-виховний потенціал хорового мистецтва завжди брався до уваги видатними діячами хорової культури. Дуже точно визначив естетико-виховну роль хорового мистецтва В. Я. Шебалін: „хоровий спів є такою формою масового музикування, через яку широкі верстви народу стикаються з музичним мистецтвом не за допомогою простого слухання, а в процесі активного виконавства. Ця особливість хорового співу робить останній наймогутнішим і найдоступнішим засобом, за допомогою якого можна дати основи загального музичного розвитку”.

Хоровий спів є одним з найпоширеніших видів музичного виконавства, що зумовлюється його загальнодоступністю, дохідливістю, зрозумілістю, природністю. Водночас він репрезентує й один з найбільш розповсюджених видів колективної діяльності.

Приоритет хорового мистецтва перед іншими компонентами системи естетичного виховання полягає в тому, що воно сприяє активному формуванню почуттів колективізму, товариськості, взаємодопомоги.

Участь у хорі крім того, що формує найкращі риси характеру людської особистості, розвиває ще й такі суто вольові якості, як увага, зосередженість, наполегливість, дисциплінованість, вміння володіти собою, досягти спільної мети, підкоряти свої інтереси інтересам мас в процесі хорового виконавства закладаються основи музично-естетичного мислення. Хоровий спів забезпечує активізацію творчих починань(особливо в дитячому віці),стимулює процес творчої діяльності, заохочує займатись музикою більш серйозно, а нерідко(при наявності певних даних)і обрати її своєю професією.

Підвищення інтересу дітей до музичного мистецтва, розкриттю їх творчих задатків особливо сприяє виконанню під час хорових занять кращих зразків

вокально-хорового жанру, зокрема, творів вітчизняної та зарубіжної класики. Естетико-виховна цінність класичних пісенно-хорових творів полягає, насамперед, в тому, що вони поєднують в собі глибину образно-емоційного змісту з досконалістю форми, відзначаються широтою і багатогранністю тематики. Все це дає можливість шляхом впливу на чуттєву сферу підлітків формувати їх естетичні погляди, судження, художні смаки.

Виховна дієвість хорового мистецтва витікає також із того, що воно загострює емоційну спрямованість, підвищує інтерес до музики як конкретного виду мистецтва, готує слух до розуміння більш складних, непрограмних жанрів музики. Водночас участь у хоровому виконавстві розширює загальнокультурні обрії людини, збагачує її свідомість, удосконалює і відшліфовує естетичні смаки, створює певні художні критерії оцінок мистецьких творів.

Розуміння виховної ролі хорового мистецтва не буде повним, якщо не збагнути біофізичних основ хорового виконавства. Формування співацьких і слухацьких навичок відбувається в процесі одночасного функціонування першої сигнальної системи, пов'язаної із сферою емоцій, і другої-пов'язаної з інтелектуально - розумовими операціями, оскільки вокально-хоровий твір як наслідок синтезу слова і музики, являє собою плід усіх інстанцій нервової діяльності людини.

Особлива виховна роль належить хоровому співу „а капела". Як відомо, хоровий багатоголосний спів без інструментального супроводу є одним із характерних видів українського національного виконавства і має вікові традиції. При визначенні естетико-виховної ролі хорового мистецтва особливого значення набуває кінцевий естетичний підсумок творчої роботи, який безпосередньо зумовлюється двома чинниками: рівнем виконавської майстерності і змістом хорового репертуару.

Мистецтво хорового співу становить найважливішу ділянку в загальноестетичній системі виховання, оскільки повністю відповідає тим

вимогам, які стоять перед ним в нашому суспільстві: формувати художні смаки, вірні критерії оцінок творів мистецтва, всебічно розвивати естетичне ставлення людини до явищ суспільного життя.

Хорове виконавство розвивається на основі загальної культури і системи виховання. Це-добра українська традиція колективного музикування. Воно здатне викликати до життя невлімові емоції людини ,найтонші перлини настроїв, душевні пориви, емоційну напруженість.

Природно, що чим вищий рівень живого виконання, тим глибша і повніша насолода від нього, а значить, тим сильніший його вплив на формування і розвиток духовних потреб самих виконавців. Хоровий спів-це колективне вираження задуму авторів, закладених у творах, що виконуються. Це не тільки активне сприйняття і відчуття твору мистецтва, але і вміння викликати у слухачів думки, почуття, що відповідають художній трактовці твору.

Хорове виконавство-важливий шлях активізації дітей різного віку, розкриття їх творчих сторін: світоглядної, інтелектуальної, естетичної, емоційної. Колективне творче виконавство веде до збільшення стійкості і збагачення музичних інтересів і потреб.

Задоволення, яке доставляє дитині усвідомлене виконавство відрізняється задоволення, що отримується при простому домашньому музикуванні. Виконуючи твір в колективі, учасники хору разом з керівником колективно „творять, знаходять ключ до відкриття" художніх багатств, твір починає блищати новими гранями, поглиблюється смисл і естетична цінність його. Ця якість, як правило, визначає поняття „співтворчості". Під „співтворчістю" слід розуміти те, що виконавець наче пропускає музичний образ твору через почуття, уяву, наповнює цей образ особистими емоціями, аналогіями, спогадами, тобто своїм досвідом. Переконавання композитора повинні стати і його-слухача-переконаваннями. Однак, співтворчість включає в себе не тільки вміння проникати в задум автора, але й велику ерудицію,

тобто широкий кругозір і об'єм музичних знань.

Повноцінне виконання хорового твору передбачає співпереживання-це здібність по своєму відчувати думки і настрої, які композитор вклав у той чи інший твір. Співпереживання допомагає відкрити не тільки перед виконавцем, але і перед слухачем суспільну значущість і художню цінність даного твору.

Однак, не всякий твір може викликати позитивне почуття співпереживання, поворушити думки, почуття, емоції дитини. Емоційний відклик на твір мистецтва залежить від його виконання і сприйняття.

Одне з ведучих завдань дитячого хорового виконавства-зробити музичне мистецтво постійною потребою дитини, предметом її захоплення і глибокого інтересу.

Хорове виконавство несе широку освітню функцію, воно активізує психічну діяльність, виховує пам'ять, почуття, смак, артистичність, виразність, емоційність. Хоровий спів -це не „натаскування", не зубріння своєї хорової партії, не сліпе виконання волі диригента, а відчуття і розуміння художньої сутності твору, внутрішня згода із задумом і виконавським планом диригента. Музика в силу своєї специфіки допускає варіантність інтерпретації художнього образу, що можливо лише при вмінні вносити у виконавство своє суб'єктивне відношення, своє переживання.

Важливими факторами виразного виконавства є безпосередність, наївність, здібність дітей дивуватися, постійне відкриття нового в мистецтві для себе і для інших. Здібністю дивуватися повинен володіти і диригент-хормейстер. Ця якість психіки розвиває уяву. А уява розвиває в свою чергу мислительні здібності, виховує культуру бачення, слухання, сміливість судження, розширює поняття. Уява допомагає не тільки зрозуміти головну думку в творі, але й виразити її в своєму виконанні.

Співтвочість і уява пов'язані одне з одним „домислити", доуявити" художній

образ допомагає розвитку у дітей, особливо підліткового віку, творчого переосмислення твору. А творче переосмислення музики сприяє розвитку уяви. Чим багатша уява, тим глибше проникнення в художній задум твору, а це допомагає усвідомленому його виконанню.

Хорове виконавство є дієвим засобом для розвитку уяви, подолання сором'язливості, скутості. Воно виховує в дітях співтворчість, співпереживання, творче мислення і розвивається під впливом трьох факторів:

1)репертуару, його художності, спрямованості, змістовності;

2)диригента-хормейстера, головного наставника, що формує духовний світ дитини;

3)колективну, як формуючого середовища в процесі виконавства.

Виконавство цілком виходить з репертуару, який є базисом, що формує музичні інтереси, смаки, потреби. Від того, що співають діти, залежить їх рівень музичної культури, їх духовні інтереси. Репертуар у певній мірі визначає виконавське обличчя колективу.

Вчитель, керівник хору повинен володіти багатьма спеціальними навичками, керуючи творчою роботою в хоровому колективі.

А саме:

1)Знання закономірностей мистецтва хорового співу, особливостей даного виду виконавства і можливостей його виховного, розвиваючого і навчального впливу на особистість дитини і колектив.

2)Інтерес і любов до хорової справи взагалі і дитячої зокрема.

3)Хорошу вокально-технічну оснащеність(вокально-хорові навички правильного дихання, звукоутворення, дикції, артикуляції, чистоти інтонування, володіння фальцетним співом)вміння слухати і контролювати хорове звучання організовувати

його.

4) Вільне володіння мануальною технікою диригування, пластичним, виразним жестом.

5) Знання методів репетиційної роботи з дитячим хором, вміння спланувати, підготувати і провести репетицію ,концертний виступ хору, знати особливості управління дитячим хоровим співом.

6) Вміння орієнтуватися в хоровій музиці для дітей композиторів різних стильових і творчих напрямів; хороше знання сучасного дитячого хорового репертуару і мати навички його підбору для роботи з колективом.

7) Вміння „пристосовувати" хорову літературу до особливостей свого колективу тобто, створювати хорові переклади, аранжування.

8) Вміння свідомо і емоційно сприймати і відтворювати за допомогою програвання на інструменті нотного тексту хорового твору, охоплюючи виразні засоби хору у їх комплексі; продумувати і виробляти інтерпретацію хорового твору у відповідності із задумом композитора.

Як відомо, хор-це організований колектив співаків. Дитячий хоровий колектив має величезний вплив на формування особистості кожної дитини, її художніх уподобань, смаків, морально-естетичних якостей, є засобом її духовного збагачення.

У хорошому хоровому колективі вся робота дітей чітко планується. В цей план входить учбово-виховні, суспільно-корисні та культурно-масові заходи.

1) В учбово-виховній роботі основне місце відводиться репертуару, в процесі освоєння якого діти набувають необхідних навичок і вмінь. Робота над творами повинна сприяти розкриттю всіх емоційно-творчих ресурсів кожної дитини, виховувати і формувати художні погляди і естетичний смак, розвивати музичний слух, пам'ять, емоційну сприйнятливість. Неабияке місце тут повинна знайти

індивідуальна робота з співаками(перевірка партій, бесіди, гігієна голосу, перевірки лікарем-лорингологом тощо).

2) Суспільно- корисна робота включає ,перш за все, виступи хору в концертах, проведення вечорів, присвячених знаменним датам, творчості того чи іншого композитора і т. д. Особливу користь приносять зустрічі з композиторами, участь у святах пісні, оглядах, конкурсах.

3)Культурно-масова робота -це плановані походи в театри, концерти, організація відпочинку дітей. Вона націлена, перш за все, на спаяність колективу, становлення міцного зв'язку керівництва хору і дітей.

„Література"

1.Авдієвський А. Т. На хвилях відродження//Музика.-1992.-№2

2.Богуш А. М. Духовні цінності в контексті сучасної парадигми виховання.//Виховання і культура.-2001.№1

3.Бурдина В. Л. Проценко В.И.//Вокально хоровое воспитание в младшем хоре.- Кишинев.1987.

4.Горбенко С. С. Морально-естетичне виховання школярів у процесі хорового співу//Роль искусств в воспитании творческой личности.-Кировоград.1990.

5.Зеленецька І. О. Розучування пісенно-хорового репертуару з учнями//Мистецтво та освіта.-1998№4

